

РЕШЕНИЕ

№ 394

гр. София, 28.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-В СЪСТАВ, в публично заседание на девети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елена Иванова

Членове: Златка Чолева
Розалина Г. Ботева

при участието на секретаря Цветослава В. Гулийкова
като разгледа докладваното от Розалина Г. Ботева Въззивно гражданско дело
№ 20211100510283 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258- чл. 273 ГПК.

С решение № 20113955 от 12.11.2021г. по гр.д. № 50532/2019г. по описа Софийския районен съд, 125 състав, е отхвърлен предявените от М. на в.р. (МВнР) срещу Т. М. К. иск с правно основание чл. 102 ЗДСл за заплащане на сумата 10757,07 лева, представляваща вреда, под формата на разход за заплатени за периода м. 08.2016г.- м. 03.2017г. командировъчни средства на М.Й.К. и сумата 2906,87 лева, представляваща обезщетение за забава върху ежемесечните плащания, за общ период от 01.09.2016г.- 30.08.2019г.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ищеца МВнР, който го обжалва с твърдения за неправилност. Релевират се доводи, че районният съд неправилно е приел, че не са налице всички предпоставки от фактическия състав на иска по чл. 102 ЗДСл, а именно, че не е налице противоправно действие от страна на държавния служител. Навежда доводи, че с грама № ЧР- 55- 39- 8/ 04.08.2016г. от дирекция “Човешки ресурси” ответникът е бил уведомен, че се намира в условията на несъвместимост с държавен служител, независимо от което в периода м. август 2016г.- м. март 2017г. е платил на съпругата си М.Й.-К. командировъчни средства по чл. 6, ал. 3 Наредбата за командировъчните средства при задграничен мандат в размер на 10757,07 лева. Сочи, че сумите за процесния период са утвърдени от посланик Донска, но са платени от ответника, който има качеството на материално- отговорно лице и

отговаря за законосъобразното разходване на средствата на задграничното представителство. Излага доводи, че първоинстанционният съд неправилно се е позовал на мотивите на решение № 3678/ 22.03.2021г. по адм.д. № 11232/ 2020г. по описа на ВАС, защото мотивите нямат обвързваща сила за гражданския съд. В случая се касае до последваща несъвместимост, възникнала на 15.7.2016г., от която дата МВнР на Република Куба е уведомено, че ответникът е временно управляващ посолството на Република България в Хавана. Искането към съда е отмени обжалваното решение и да постанови друго, с което да уважи предявения иск.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника Т. М. К., в който се изразява становище за неоснователност на жалбата. Навежда доводи, че с въззивната жалба се прави недопустим опит да се разреши спор, решен с влязло в сила решение. Излага доводи, че сочената от въззивника грама представлява кореспонденция между МВнР и Посолството на Република България в Куба по повод плащане на самолетни билети и не притежава белезите на административен акт, който да поражда права и задължения. На М.К. не е връчена заповед за прекратяване на задграничната □ командировка. Заповед № К- 543/ 03.08.2016г. за прекратяване на дългосрочната командировка на М.К. не е връчена, а става известна през м. декември 2017г. след процедура по Закона за достъп до обществената информация. Напротив, за периода м. 02.2017г.- м. 03.2017г. ответникът и съпругата му са работили със знанието и без противопоставянето на назначения през м. 01.2017г. М.Д.. Посочената заповед е отменена с решение № 3678/ 22.03.2021г. по адм.д. № 11232/ 2020г. по описа на ВАС, 5- членен състав, поради което и платените средства имат своето основание. Наличието на несъвместимост по чл. 7, ал. 2 ЗДСл може да обуслови прекратяване на служебното правоотношение по чл. 103, ал. 1, т. 4 ЗДСл, а не нищожност на плащане на командировъчните средства. На следващо място, излага доводи, че ЗДиплСл, който е специален по отношение на ЗДСл, не предвижда основание за прекратяване на дългосрочна командировка поради конфликт на интереси. Прекратяване на такава командировка е допустимо само при наличието на основания по чл. 68, ал. 2 ЗДиплСл и не може да бъде извършено по преценка на министъра на в.р..

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежни страни, в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

За да се произнесе по основателността на жалбата, Софийски градски съд като въззивна инстанция обсъди събраните по делото доказателства съобразно чл. 235, ал. 2 и 3 и чл. 12 ГПК, във връзка с изтъкнатите доводи, при което намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с обективно съединени иски с правно основание чл. 102 ЗДСл за заплащане на сумата 10757,07 лева- вреда, под

формата на разход, за платени за периода м. 08.2016г.- м. 03.2017г. командировъчни средства на М.Й.К. и чл. 86 ЗЗД, за сумата 2906,87 лева, представляваща обезщетение за забава за периода върху ежемесечните плащания, за общ период 01.09.2016г.- 30.08.2019г.

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон (т. 1 на Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС).

В исковата молба са изложени твърдения, че ответникът е бивш държавен служител в МВнР, който през периода м. 04.2012г.- 08.04.2017г. бил командирован дългосрочно в Посолството на Република България в Хавана, където изпълнявал длъжността “младши експерт”- втори секретар, нотифициран консул, изпълняващ функциите на материално отговорно лице (МОЛ). Твърди, че със заповед от 2013г. Съпругата на ответника, М.Й.-К., също държавен служител, била командирована дългосрочно в Куба. Ищецът твърди още, че със заповед от 2012г., на ответника са възложени отчетнически функции, вкл. да изпълнява функциите на временно управляващ посолството, при отсъствието на ръководителя на задграничното представителство. С нота на извънредния пълномощен посланик от 12.7.2016г., считано от 15.7.2016г., ответникът е временно управляващ посолството в Хавана. Сочи, че за периода 15.7.2016г.- 13.2.2017г. ответникът изпълнявал функциите на временно управляващ, бил е възложител на работата в посолството, контролиращ изпълнението на задачите от страна на съпругата му, както и МОЛ. Със заповед от 03.08.2016г., за която ответникът бил уведомен с грама, командировката на съпругата му била прекратена, като въпреки това ответникът продължавал да ☐ плаща командировъчни средства, поради което претърпял вреда в размер на 10757,07 лева.

В срока и реда по чл. 131 ГПК ответникът е подал отговор на исковата молба, в която се изразява становище за недопустимост на исковете, тъй като е предявен срещу ненадлежна страна. Навежда доводи, че независимо че е МОЛ, не е субект, одобряващ и контролиращ заплащането на командировъчни средства на служителите в Посолството. Релевира доводи, че Посолството в Хавана е второстепенен разпоредител с бюджетни средства, като разходва средства на основание заповед на МВнР и всички средства, разходвани от Посолството, подлежат на одобрение и контрол от МВнР, като разходът се одобрява от съответното звено на МВнР, като разходът се осчетоводява в края на месеца след контрол от служител на централното ведомство. По същество, оспорва да е уведомен за заповедта от 03.08.2016г., с която е прекратена командировката на съпругата му, като до отпътуване от посолството през м. 03.2017г. съпругата му е полагала труд, а работата ☐ е приемана

от ищеца. Навежда доводи, че през м. 12.2017г. съпругата му е поискала информация по реда на ЗДОИ за статута □ в МВнР, когато е получила достъп до заповедта, която е обжалвала. Релевира довод, че след като изплащането на командировъчни средства подлежи на ежемесечен последващ контрол, то същото не би било одобрено в случай, че заповедта от 03.08.2016г. е била известна.

Съгласно разпоредбата на чл. 102 ЗДСл, имуществената отговорност на държавния служител се осъществява по исков ред. Съгласно чл. 101, ал.1 ЗДСл, държавният служител отговаря за вредите, които е причинил умишлено или при груба небрежност на държавата или на гражданите чрез незаконосъобразни действия или бездействия при или по повод изпълнение на служебните му задължения. Исковете се основават на твърдения за настъпила вреда за държавата, вследствие на противоправно действие на ответника, в качеството и на държавен служител.

Релевантните към предмета на делото въпроси са настъпила вреда за държавата, която е настъпила вследствие на незаконосъобразни действия при изпълнение на служебните задължения на ответника, която вреда е причинена умишлено или при груба небрежност. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, доказването на посочените обстоятелства е в тежест на ищеца.

Като безспорни и ненуждаещи се от доказване обстоятелства са обявени наличието на служебно правоотношение между страните, възникнало през 2007г., обстоятелството, че ответникът бил командирован дългосрочно в Посолството на Република България в Хавана за периода 10.04.2012г.- 08.04.2017г., където е изпълнявал длъжността втори секретар, нотифициран консул, изпълняващ функциите на МОЛ, като със заповед от 2012г. и са му възложени отчетнически функции; че със заповед от 2013г. съпругата на ответника, М.Й.-К., била командирована дългосрочно в Куба; че считано от 15.10.2016г. са плащани допълнителни командировъчни пари за изпълнение на функциите на временно управляващ посолството, което е преустановено на 22.12.2016г., когато е назначен нов посланик; че за периода м. 08.2016г.- м. 03.2017г. на съпругата на ответника са платени командировъчни средства за задграничен мандат.

Основанието за заплащане на командировъчни средства на М.К.. е дългосрочното □ командироване в Посолството на Република България в Куба. Посочената командировка е прекратена предсрочно, считано от 04.08.2016г., със заповед № К- 543/ 03.8.2016г. на министъра на в.р.. С решение на ВАС, 5- членен състав, заповед № К- 543/ 03.8.2016г. на министъра на в.р., за прекратяване на дългосрочната командировка на М.К., е отменена като незаконосъобразна.

Заповедта за прекратяване на дългосрочна командировка е индивидуален административен акт. Съгласно разпоредбите на чл. 177, ал.1 АПК., в които съдът се е

произнесъл по оспорен индивидуален административен акт, решението има сила за страните по делото. Ако оспореният акт бъде отменен или изменен, решението има действие по отношение на всички. С оглед изложеното, влязлото в сила съдебно решение, с което е отменен индивидуален административен акт е, че това решение има обратно действие, като с обратна сила отпадат разпоредените с акта права и задължения. Отмяната на незаконосъобразните административни актове-индивидуални и общи, с влязло в сила решение действа от момента на тяхното издаване, тъй като само съответстващите на изискванията на чл.146 АПК за материална и процесуална законосъобразност индивидуални и общи административни актове са годни да породят целените от административния орган, техен издател, правни последици. Изложеното обуславя извод, че наредените от ответника командировъчни средства имат своето основание- дългосрочната командировка на Кънчевска, поради което и не е налице незаконосъобразно действие на служителя при изпълнение на служебните му задължения- относимо към делото, ответникът законосъобразно е наредил плащанията на командировъчни средства на дългосрочно командирования служител за исковия период. Неоснователни са доводите на ищеца в първоинстанционното производство за наличието на несъвместимост при изпълняване на служебните задължения. Обстоятелството, че ответникът и съпругата му са в йерархическа връзка на ръководство и контрол са неотносими към въпроса за отговорността на ответника за наредените командировъчни средства. Наличието на несъвместимост по чл. 7, ал. 2, т. 1 ЗДСл, е основание за прекратяване на служебното правоотношение, на основание чл. 103, ал. 1, т. 4 ЗДСл на един от двамата служители, но не е основание за прекратяване на дългосрочното командироване.

По отношение на доводите във въззивната жалба следва да се посочи следно:

Неоснователен е доводът във въззивната жалба, че районният съд неправилно е приел, че не са налице всички предпоставки от фактическия състав на иска по чл. 102 ЗДСл, а именно, че не е налице противоправно действие от страна на държавния служител. С влязло в сила съдебно решение е отменен индивидуалния административен акт за прекратяване на командироването на М.К.. Това решение има обратно действие, като с обратна сила отпадат разпоредените с акта права и задължения. поради което и не е налице незаконосъобразно действие на служителя при изпълнение на служебните му задължения- относимо към делото, ответникът законосъобразно е наредил плащанията на командировъчни средства на дългосрочно командирования служител за исковия период.

Неоснователен е и доводът, че първоинстанционният съд неправилно се е позовал на мотивите на решение № 3678/ 22.03.2021г. по адм.д. № 11232/ 2020г. по описа на ВАС, защото мотивите нямат обвързваща сила за гражданския съд. Съгласно чл. 302 ГПК за гражданския съд е задължително влязло в сила решение на

административния съд, но само относно това дали административният акт е валиден и законосъобразен. В случая влязлото в сила решение по адм. д. № 11232/ 2020г. на ВАС е задължително за гражданския съд по въпроса дали е валидна и законосъобразна заповед № К- 543/ 03.8.2016г. на министъра на в.р.. При условията на чл. 302 ГПК и чл. 177, ал. 1 АПК гражданският съд е длъжен да приеме, че заповедта е незаконосъобразна. В т.см. е константната практика на ВКС, изразена в решение № 80 от 15.01.2021 г. на ВКС по гр. д. № 4906/2017 г., I г. о., ГК, решение № 84 от 9.07.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1310/2019 г., II г. о., ГК, решение № 100 от 4.08.2016 г. на ВКС по т. д. № 707/2015 г., I т. о., ТК, решение № 126 от 16.08.2016 г. на ВКС по т. д. № 1592/2015 г., I т. о., ТК, решение № 162 от 4.10.2016 г. на ВКС по т. д. № 3245/2015 г., I т. о., ТК, решение № 215 от 6.02.2017 г. на ВКС по т. д. № 2495/2015 г., II т. о., ТК.

Относно доводите, че в случая се касае до последваща несъвместимост, възникнала на 15.7.2016г., от която дата МВнР на Република Куба е уведомено, че ответникът е временно управляващ посолството на Република България в Хавана, както и, че независимо, че плащанията са одобрени от МВнР, то сумите са платени от ответника, следва да се посочи, че в производството по съдебно обжалване на индивидуален административен акт се установява съответствието на оспорвания индивидуален административен акт със закона. Страните в административното производство, включително и тези, конституирани като заинтересовани, в неговите рамки и в пълен обем могат да упражнят своето право на защита чрез ангажиране на доказателства относно основанията за издаването на индивидуалния административен акт. В производството по съдебно обжалване на индивидуален административен акт съдът може и служебно да събира доказателства за съответствието на обжалвания индивидуален административен акт с изискванията на закона, включително служебно да констатира неговата нищожност. Влязлото в сила решение по административното дело има задължително действие за страните по въпроса дали индивидуалният административен акт е валиден и законосъобразен (чл. 177, ал. 1, изр. 1 АПК). Когато този въпрос е преюдициален за решаването на гражданскоправния спор и страните по гражданското дело са идентични със страните по административното дело, влязлото в сила решение по административното дело е задължително за гражданския съд и косвеният съдебен контрол върху индивидуалния административен акт е недопустим. В т.см. решение № 126 от 20.06.2014 г. по гр. д. № 207/2014 г. на ВКС, I г.о., решение № 171 от 7.11.2019г. на ВКС по гр. д. № 19/2019 г., I г. о., ГК, в които е дадено разрешение на процесуалноправния въпрос: дали е допустимо гражданският съд да осъществява косвен съдебен контрол за материалната законосъобразност на влязъл в сила административен акт.

Ето защо въззивният съд намира предявеният иск за неоснователен. Предвид съвпадението на крайните изводи на двете инстанции, първоинстанционното решение, в посочената част, следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При този изход, разноси за въззивното производство се следват на въззиваемия, който е заявил претенция за присъждане на адвокатско възнаграждение възнаграждение.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20113955 / 12.05.2021г., постановено по гр.д. № 50532/ 2019г. по описа на Софийския районен съд, 125 състав.

ОСЪЖДА М. на в.р., гр. София, ул. **** да плати на Т. М. К., с ЕГН ***** сумата 930 лева (деветстотин и тридесет лева), представляваща направени пред въззивната инстанция разноси за адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____